

Lunch Talks: Duitsland 30 jaar na de eenwording

[Achtergrond](#) - 12 oktober 2020 - Auteur: Redactie Duitslandweb

Hoe zijn de gevolgen van de Duitse eenwording 30 jaar later nog steeds zichtbaar, in Duitsland en in Europa? Daarover spraken internationale deskundigen op 6 en 8 oktober tijdens twee livestreams, georganiseerd door het Duitsland Instituut Amsterdam, de Duitse Ambassade Den Haag en het Goethe-Institut Niederlande.

Lunch Talk: Sind wir eins?

"Van de mensen die in Oost-Duitsland wonen, is 80 procent Oost-Duits, 20 procent zijn geïmmigreerde West-Duitsers", vertelt journaliste Jana Hensel. Maar als je naar de elites in Oost-Duitsland kijkt - mensen in leidinggevende posities - is 20 procent daarvan Oost-Duits en 80 procent West-Duits. De cijfers komen uit een [nieuwe studie](#) (betaalmuur) die ze voor weekblad Die Zeit heeft uitgevoerd. "Je ziet aan deze cijfers dat het niet alleen een gevoel is van Oost-Duitsers tweederangs burgers te zijn. Het is realiteit."

Behalve dat Oost-Duitsers veel minder hoge functies bekleden, verdienen ze 30 jaar na de eenwording nog steeds minder dan West-Duitsers en voelen ze zich soms ook niet voldoende vertegenwoordigd in het publieke debat. Maar niet alleen de verschillen tussen *Ossis* en *Wessis* bedreigen de fragiele *innere Einheit* in Duitsland. Dat geldt ook voor de politieke polarisatie, het verlies van vertrouwen van veel mensen in de 'gevestigde' politiek, de politieke en maatschappelijke onrust die volgde op de vluchtelingencrisis van 2015 en de stevige toename van extreem-rechts geweld.

Daarover discussiëren de Oost-Duitse schrijfster en journaliste Jana Hensel en de West-Duitse staatsrechtgeleerde en socioloog Udo Di Fabio. Gespreksleiding: Marja Verburg (Duitsland Instituut Amsterdam). Voertaal: Duits

Lunch Talk: Germany and Europe: new challenges in a multipolar world

Nederland werd dit voorjaar verrast door het Frans-Duitse initiatief tot een corona-herstelfonds. Dat is in elke grote Europese crisis het geval, zegt historicus

en politiek filosoof Luuk van Middelaar. "Nederlanders lijken altijd te vergeten dat Duitsland niet alleen economische belangen heeft, maar ook een diep gevoeld, existentieel politiek belang bij een stabiele Europese omgeving én bij goede betrekkingen met Frankrijk, zijn buurland." Daarom kijkt een Duitse kanselier, zegt hij, altijd eerst naar Frankrijk: kunnen we iets samen doen? Dat is al zo sinds de jaren vijftig en zou dus voor Nederland geen verrassing meer mogen zijn. "Maar Den Haag wordt gedomineerd door financieel denken, meer dan door politiek of historisch denken."

De Duitse hereniging ging gepaard met een mengeling van hoge verwachtingen en zorgen over een Duitsland dat 'te groot is voor Europa', maar 'te klein voor de wereld'. 30 jaren Duits Europees beleid hebben aangetoond dat Duitsland - samen met zijn partners - zijn Europese verantwoordelijkheid steeds sterker op zich neemt. Maar de geopolitieke ambities van China, Rusland en Turkije en het recente grillige beleid van de VS hebben Europa, Duitsland en Nederland op de proef gesteld - net als de financiële crisis en de nog altijd voortdurende migratiecrisis. Bovendien laat de coronapandemie opnieuw zien hoe verdeeld de EU-lidstaten zijn.

Over de Duitse rol in Europa debatteren directeur van de Deutsche Gesellschaft für Auswärtige Politik Daniela Schwarzer, historicus en politiek filosoof Luuk van Middelaar en Matthias Matthijs, senior fellow for Europe bij de Council on Foreign Relations en universitair hoofddocent internationale politieke economie aan de School of Advanced International Studies (SAIS) van de Johns Hopkins University in Washington. Gespreksleiding: Sophie Derkzen (journalist en presentator van o.a. VPRO-radioprogramma Bureau Buitenland). Voertaal: Engels

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/40139/lunch-talks-duitsland-30-jaar-na-de-eeuwording>